CEVAD ALİ

İslâm Öncesi Arap Tarihi

el-Mufassal fî Târîhi'l-Arab Kable'l-İslâm

-2-

ANKARA OKULU

Cevad ALİ

Iraklı tarihçi Cevad Ali 1907 yılında Kazımiye şehrinde doğdu. 1931 yılında Kazımiye Dârülmuallimîne'l-âliyyeden mezun olduktan sonra 1933 yılında Almanya'da doktora eğitimine başladı. Mehdî konusundaki *Der Mahdi der Zwölfer Schia und seine vier Sabire* adlı tezini 1939 yılında tamamladıktan sonra Irak'a dönerek çeşitli yükseköğretim kurumlarında öğretim üyeliği yaptı. Bağdat Üniversitesinde profesör olarak çalıştı. 1947 yılında Bağdat'ta kurulan "el-Mecmau'l-İlmiyyü'l-Irâkî'nin" kurucu üyeleri arasında yer aldı ve bu müessesenin genel sekreterliğine getirildi. 1957 ve 1958 yıllarında Amerika'da Harward Üniversitesinde misafir profesör olarak ders verdi. 26 Eylül 1987'de Bağdat'ta vefat etti. Cevad Alinin yayınlanmış eserleri şunlardır:

1. *Târîhu'l-'Arab kable'l-İslâm* (I-VIII, Bağdat 1950-1960). Cevâd Ali, daha sonra bu eseri genişleterek *el-Mufassal fî târîhi'l-'Arab kable'l-İslâm* adıyla yayınladı (I-X, Beyrut 1968-1973).
2. *Târîhu'l-'Arab fi'l-İslâm: es-Sîretü'n-Nebeviyye* (Bağdat 1961).
3. *Esnâmü'l-'Arab* (Bağdat 1967).
4. *Târîhu's-salât fi'l-İslâm* (Bağdat 1968).

Hüseyin MARAZ

1980 yılında Karabük'te doğdu. 2006 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2012 yılında Diyanet İhtisas Eğitim Merkezi'ndeki eğitimini başarıyla tamamladı. 2013 yılında Araştırma Görevlisi olarak İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde göreve başladı. Yüksek Lisansını, 2013 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Kelam bilim dalında tamamladı. 2017 yılında İnönü Üniversitesi'nde Kelam Bilim Dalı'nda doktor unvanı aldı. 2018 yılında Şeyh Edebali Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'ne Yrd. Doç. Dr. olarak atandı. 29 Mayıs 2020 tarihinde doçent ünvanını aldı. Hüseyin Maraz hâlen aynı üniversitede öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Selahattin YILDIRIM

1971 yılında Bingöl'ün Genç ilçesinde doğdu. 1983-1991 yılları arasında klasik usulde Arapça eğitimi aldı. 2010 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı Kayseri Yüksek İhtisas Eğitim Merkezinden mezun oldu. 2011 yılında Selçuk Ünv. Hadis Bilim Dalından mezun oldu. Doktora eğitimini İnönü Ünv. İlahiyat Fakültesinde yine Hadis alanında 2016 yılında tamamladı. 2017 yılında İnönü Ünv. İlahiyat Fak. Hadis alanına Dr. Öğretim Üyesi olarak atandı. Hâlen bu göreve devam etmekte olan Yıldırım Arapça ve Farsça bilmektedir.

Ömer TOZAL

1990 yılında Malatya'da doğdu. Üniversite eğitimini İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde 2008-2012 tarihleri arasında tamamladı. Yüksek lisans eğitimini İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilimdalı İslam Hukuku Bilim dalında "İbn Kayyim el-Cevziyye'ye göre Muhâkeme Usulü" adlı teziyle 2012-2015 yılları arasında tamamladı. 2013 yılında İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'inde araştırma görevlisi olarak göreve başlamış olup hâlen görevini sürdürmektedir.

Ankara Okulu Yayınları: 278

İslâm Öncesi Arap Tarihi
el-Mufassal fî Târîhi'l-Arab Kable'l-İslâm 2

© Ankara Okulu Basım Yay. San. Tic. Ltd. Şti.

Editör: M. Mahfuz Söylemez-Fatih Zengin
Dizgi, kapak: Ankara Dizgi Evi
Baskı, cilt, kapak baskısı: SALMAT
Sertifika No: 47771
Birinci baskı: Nisan 2022

Tk. No: 978-605-9281-94-2
ISBN: 978-625-7387-33-0

Ankara Okulu Yayınları
Şehit Mehmet Baydar Sokak 2/A Maltepe/ANKARA
Tel: (0312) 341 06 90 GSM: 0542 382 74 12
web: www.ankaraokulu.com.tr
e-mail: ankaraokulu@ankaraokulu.com.tr
ankaraokuluyayinlari@gmail.com

İslâm Öncesi
Arap Tarihi

el-Mufassal fî Târîhi'l-Arab Kable'l-İslâm

II. CİLT

Dr. Cevad Ali

Tercüme
Hüseyin Maraz-Selahattin Yıldırım-Ömer Tozal

Ankara Okulu Yayınları
Ankara 2022

İÇİNDEKİLER

ON YEDİNCİ BÖLÜM
ARAPLAR VE YUNANLILAR 9

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM
ARAPLAR VE ROMALILAR 39

ON DOKUZUNCU BÖLÜM
MAÎN DEVLETİ 71
Maîn Kralları 77
Aden'de Yönetim 98
Kimene Ülkesi 100
Maîn'in Yönetim Yapısı 100
Maîn Paraları 105
Dinî Hayat 106
Maîn Şehirleri 108
Maîn Toprakları Dışında Kalan Maînliler 111
Maîn Kralları Kataloğu 115
Albright'ın Listesi 115
Ryckmans'ın Listesi 117

YİRMİNCİ BÖLÜM
HADRAMEVT KRALLIĞI 119
Hadramevt Kabileleri 142
Hadramevt'in Şehirleri ve Bölgeleri 143
Hadramevt Yöneticilerinin Listeleri 151
Hommel'in Listesi 151
Philby'nin Listesi 152
Albright Listesi 154

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM
KATABÂN DEVLETİ 155
Katabân Yöneticileri 162
Katabân'a Dair Konular ve Kitabeler 169
Katabân Kabileleri ve Aileleri 197
Katabân Şehirleri 201
Katabân Yöneticilerinin İsimlerinden Oluşan Listeler 210
Rhodokanakis'in Listesi 212
Clément Huart'ın Listesi 213
Philby'nin Listesi 213
Albright'ın Listesi 215

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM
DÎDÂN VE LİHYÂN MEMLEKETLERİ 217

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SEBELİLER 231
Mükerribler 240
Sebe Şehirleri 268
Mükerriblerin İsim Listesi 271
Hommel Listesi 271
Rhodokanakis Listesi 272
Philby Listesi 275
J. Ryckmans Listesi 277

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SEBE KRALLARI 279
Me'rib 303
Sebe Krallarının İsim Listeleri 306
Hommel Listesi 306
Clément Huart Listesi 307
Philby Listesi 308

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM
HEMDÂN 311

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM
AİLE VE KABİLELER 343
Sehîm 346
Hasa' 350
Akreb 351
Havlân ve Redmân 351
Ceden 356
Erbe'an 357
Beta' 357
Sem'î 359
Hamlân 360
Yüheybeb 361
Yersem 361
Benî Sem' 362
Rames 362
Sekrân 363
Kara'meten 363

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM
SEBE VE ZÎ RÎDÂN KRALLARI 365
Fer'am Yenheb Ailesi 412

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM
SEBE VE ZÎ RÎDÂN 413
San'â 430
Ryckmans'in Listesi 431
Zemer Alî Beyn Ailesi 432
Yâser Yehasdak Ailesi 432

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM
KÜÇÜK KRALLIK VE EMÎRLİKLER 433
el-Cebbâniyyûn 439
Necrân 440
Mehe'mer Krallığı 441

OTUZUNCU BÖLÜM
HİMYERLİLER 443
Himyer Krallarının Sıralaması 458

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM
"SEBE, ZÎ RÎDÂN, HADRAMEVT VE YEMNET" DEVLETİ 461
Sebe, Zî Rîdân, Hadramevt ve Yemnet Kralları 520

OTUZ İKİNCİ BÖLÜM
KUZEY ARAP EMÎRLİKLERİ 521

OTUZ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SÂSÂNÎLER VE BİZANSLILAR 543

DİZİN 575